

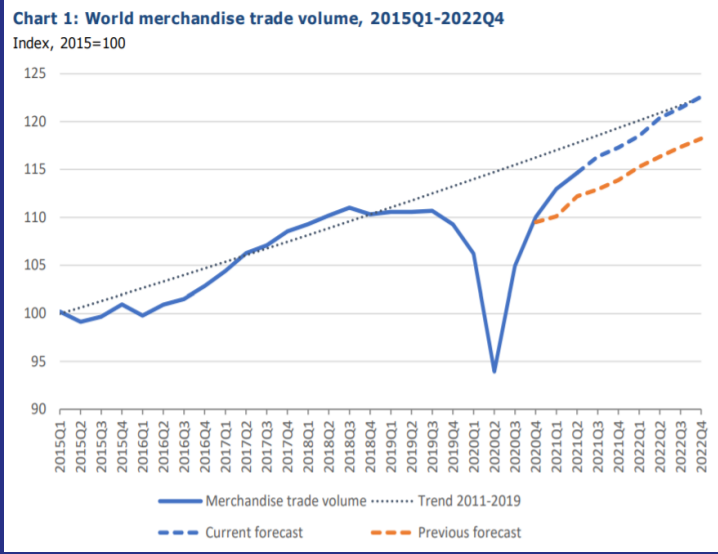

SEKTÖREL KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

1 - 15 EKİM 2021

Dünya Ticaret Örgütü Ticaret Öngörülerini Revize Edildi

DTÖ küresel ticarete ve büyümeye ilişkin 2021 ve 2022 öngörülerini güncellemiş olup, küresel düzeyde ekonomik faaliyetlerde 2021 yılının ilk yarısında yaşanan canlanmanın etkisi ile mal ticaretine ilişkin öngörüler yukarı yönlü revize edilmiştir. Öngörüler DTÖ tarafından tahmin edilen iyimser senaryoya daha yakın gerçekleşmekle beraber, pandeminin ticaretin gelişimi açısından en büyük riski teşkil ettiği DTÖ tarafından vurgulanmaktadır.

2020 yılında %5,3 oranında düşüş kaydeden dünya mal ticaret hacminin 2021 yılında %10,8 oranında artış göstermesi, 2022 yılında ise artışın yavaşlayarak %4,7 seviyesine gerilemesi tahmin edilmektedir. Ayrıca, bölgesel düzeyde farklılıklara dikkat çekilmektedir. Asya bölgesinin ithalatının 2021 yılında 2019 yılına göre %9,4 oranında artış

göstermesinin, buna karşılık En Az Gelişmiş Ülkelerin (EAGÜ) ithalatının ise anılan dönemde %1,6 oranında düşüş kaydetmesinin beklendiği öngörülerde vurgulanmaktadır.

Hizmetler ticaretinin mal ticaretinin gerisinde kaldığı, bu durumun da özellikle seyahat ile ilgili sektörlerde hissedildiğinin altı çizilmektedir.

2020 yılında %3,5 oranında düşüş kaydeden dünya üretiminin 2021 yılında %5,3 oranında artış göstermesi, 2022 yılında ise artışın yavaşlayarak %4,1 seviyesine gerilemesi tahmin edilmektedir.

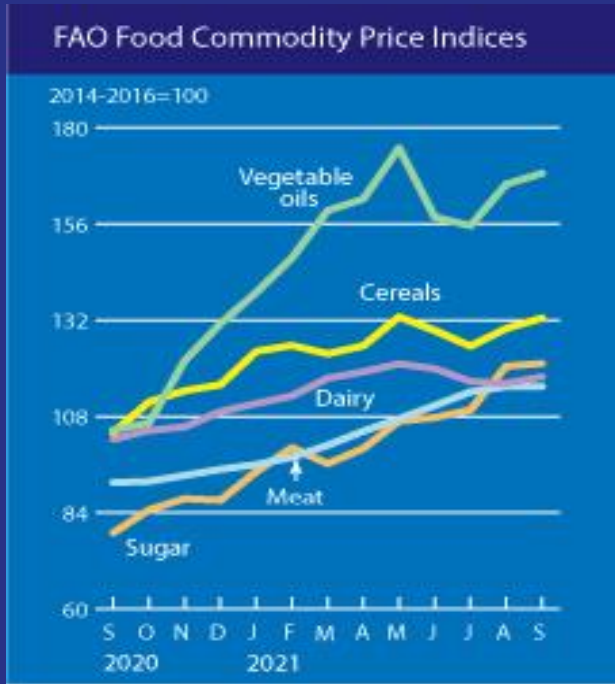
İrlanda Global Kurumlar Vergisi Anlaşmasına İmza Atıyor

En az %15'lik bir kurumlar vergisi oranı belirlemeye yönelik global bir anlaşma, en büyük ABD teknoloji şirketlerinden bazılarının Avrupa'daki merkezi olan düşük vergi uygulamalarıyla bilinen İrlanda'nın bu çabalara katılacağını açıklamasının ardından son büyük engelini de aştı. İrlanda politikasındaki değişiklik,

vergiden kaçmayı sınırlamak ve vergi gelirlerini daha adil bir şekilde paylaşmak için uluslararası şirketleri vergilendirmenin bir yolunu müzakere eden 140 hükümet ve yönetim bölgesinin toplantısından önce geldi. Grubun, 2023'te uygulanmasını hedefleyecek nihai bir anlaşmaya desteğini vermesi muhtemel görünüyor.

Dünya Gıda Fiyatları 10 Yılın Zirvesine Ulaştı

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından açıklanan verilere göre, dünyada en çok ticareti yapılan gıda ürünlerinden oluşturulan Gıda Fiyat Endeksi, 2021 Eylül ayında 130 seviyesine ulaşarak 2011 Eylül ayından bu yana en yüksek seviyesine yükseldi. FAO, 2021 Eylül ayında fiyat artışlarının yıllık bazda %32,8 seviyesinde olduğunu açıkladı. Ayrıca, daha önce 127,4 olarak açıklanan ağustos ayı verisi 128,5 olarak revize edildi.

İngiltere 9 Trilyon Sterlinlik Trans Pasifik Ortaklık Anlaşması (CPTPP) Bloğuna Katılmak İçin Görüşmelere Başladı

İngiltere; Kanada, Japonya, Meksika ve Avustralya'yı içeren büyük bir Pasifik ötesi blok olan CPTPP'nin 11 üyesinin tamamıyla ilk müzakere toplantısını başlattı. CPTPP'nin Birleşik Krallık Katılım

Çalışma Grubu'nun Birleşik Krallık'taki katıldığı ilk toplantı yapıldı. Bu görüşmeler, Birleşik Krallık'ın ticaret ortaklığına katılımıyla ilgili bir dizi müzakereyi başlatıyor. CPTPP'nin 2019 verilerine göre toplam 9 trilyon sterlinlik bir GSYİH'si bulunuyor. Asya-Pasifik ve Amerika'da dünyanın en büyük ve en hızlı büyüyen ekonomilerinden bazıları dahil olmak üzere 500 milyon kişiye ev sahipliği yapıyor.

AB Ticaret Şefi ABD Tarife Anlaşmazlığının Çözümünde Orta Derecede İyimser

AB ticaret sorumlusu Valdis Dombrovskis yaptığı açıklamada, Avrupa Birliği ve ABD'nin çelik ve alüminyum tarifeleri konusundaki anlaşmazlığını çözebilecekleri konusunda "orta derecede iyimser" olduğunu söyledi. Eski ABD Başkanı Donald Trump, AB'den ithalata uygulanan tarifeleri "ulusal güvenlik" gerekçesiyle uygulamaya

koymuştu ve Başkan değişikliğinden sonra bile tarifeler yürürlükte kalmaya devam ediyor. Avrupa Komisyonu Başkan Yardımcısı Dombrovskis, AB ve ABD'nin yoğun temaslarda bulunduğunu ve üst düzey ABD'li yetkililerle konuyla ilgili görüşmelerde bulunacağını söyledi.

Bir Kuşak Bir Yoldaki 'Gizli Borç' 385 Milyar Doları Aştı

Bulgular, Virginia'daki College of William & Mary'de bulunan ve 165 ülkede 843 milyar doları aşan 13.000'den fazla yardım ve borçla finanse edilen projeyi analiz eden uluslararası bir kalkınma araştırma laboratuvarı olan AidData tarafından yayınlanan yeni bir

raporun parçası olarak yayınlandı. Araştırma, birçok ülkenin Bir Kuşak Bir Yol girişimiyle alakalı mali yükümlülüklerini yıllardır sistematik olarak eksik rapor ettiğini gösteriyor. Bu, hükümetlerin ödemek zorunda kalabileceği "gizli borçlar" veya ifşa edilmemiş borçları ortaya koyuyor. 40'tan fazla ülkenin Pekin'e GSYİH'lerinin %10'undan fazla borcu var.

Yarı İletken Tedarik Zincirlerini Güçlendirmek İçin AB-ABD İş Birliği

ABD ve Avrupa Birliği, yarı iletken tedarik zincirlerini güçlendirmek, Çin'in piyasa ekonomisine aykırı ticaret uygulamalarını engellemek ve küresel teknoloji şirketlerini düzenleyip denetleme konusunda ortak bir yaklaşım benimsemek için iş birliğini artırma konusunda anlaşmıştı. İki

kıtadan üst düzey kabine yetkililerinin katılımıyla oluşturulan ABD-AB Ticaret ve Teknoloji Kurulu (TTC), hem sivil hem de askeri alanda kullanılan hassas teknolojilere yapılan yatırımların incelenmesi ve yapay zekanın geliştirilmesi alanında iş birliği yapılacağını açıkladı. Açıklamada Çin'den bahsedilmedi ancak işletmelerimizi, tüketicilerimizi ve çalışanlarımızı, dünya ticaret sistemine zarar veren, özellikle piyasa dışı ekonomilerin oluşturduğu haksız ticaret uygulamalarından korumaya devam etme konusunda anlaşmıştı ifadesi kullanıldı.

Suudi Arabistan'ın, Körfez Ülkelerinden Yaptığı İthalat Geriliyor

Suudi Arabistan'ın, Körfez ülkelerinden ithalata iki ay önce getirdiği yeni kurallar nedeniyle temmuz ayında Birleşik Arap Emirlikleri'nden yaptığı ithalatın değeri yaklaşık yüzde 33 düştü. Suudi Arabistan İstatistik Genel Kurumunun yazılı

açıklamasında, BAE'den yapılan ithalatın, haziran ayında 4,56 milyar (yaklaşık 1,22 milyar dolar) riyalken, temmuz ayında 3,07 milyar riyal (817,5 milyon dolar) olduğu ifade edildi. Açıklamada, Temmuz 2020'de BAE'den yapılan ithalatın, 3,27 milyar riyal olduğu aktarıldı. Suudi Arabistan yönetimi, temmuz ayında Körfez ülkelerine sağladığı gümrük imtiyazını kısmen kaldırma kararı almıştı. BAE, Bahreyn, Kuveyt, Umman Sultanlığı ve Katar'ı kapsayan Körfez ülkelerindeki serbest bölgelerde üretilen ürünlerin yerli ürün sayılmayacağını ilan eden karar, Körfez ülkelerinin serbest bölgelerinde üretilen veya İsrail menşeli katkı madde içeren ürünleri imtiyaz listesinden çıkardı.

ASEAN-AB Serbest Ticaret Anlaşması Müzakereleri Yeniden Başlayacak

ASEAN, müzakerelerin 2009'dan bu yana askıya alınmasının ardından AB ile serbest ticaret anlaşması (STA) müzakerelerine yeniden başlayacak. 8-9 Eylül'de AB, İngiltere, İsviçre ve Rusya ile telekonferans yoluyla düzenlenen Asya Ekonomi Bakanları (AEM) toplantısında baş müzakereci olarak görev yapan Ticaret Bakan

Yardımcısı Sansern Samalapa'ya göre, Avrupa Ticaret Komisyonu ortak bir anlaşma üzerinde mutabakata vardı. İki taraf, bir ASEAN-AB STA için müzakereler hazırlamaya ve e-ticaret, devlet alımları ve sürdürülebilir ticaret ve kalkınma gibi yeni ticaret konularında karşılıklı anlayış oluşturmak için ortak uzman toplantıları düzenlemeye karar verdi.

Pakistan'dan Yirmi Dört Ürüne İthalat Vergisi

Pakistan Federal Gelir Kurumu (Federal Board of Revenue-FBR), aylık 800 milyon dolar tutarında ithalat yapılan yirmi dörtten fazla ürünün ithalini azaltmak amacıyla düzenleyici vergi getirmeyi planlıyor. Bu ürünler arasında otomobil, paketlenmiş gıda, hayvansal

gıda maddeleri, battaniye, teker, kozmetik malzemeleri, yatak, kırtasiye malzemeleri, bazı tekstil ürünleri ve tatlandırıcıların yer alacağı değerlendiriliyor. Pakistan Hükümeti, bahsi geçen ürünlerin ithalindeki vergilere yapılacak müdahalelerle ülkenin dış ticaret açığının kapatılmasına katkı yapılacağını öngörüyor.

AB Fas Balıkçılık Anlaşmasını Yürürlükten Kaldırdı

Avrupa Birliği Genel Mahkemesi, Birlik ile Fas arasında yapılmış olan ticaret ve balıkçılık anlaşmalarının iptal edilmesine hükmetti. Merkezi Lüksemburg'ta bulunan AB'nin en yüksek mahkemesi Avrupa Adalet Divanı yapısı içinde yer alan

AB Genel Mahkemesi, Polisario Cephesi'nin Fas ile AB arasındaki anlaşmalara karşı açtığı davayı karara bağladı. Mahkeme, AB'nin Fas menşeli ürünlere tercihli tarife hakkı tanınmasını sağlayan anlaşma ile balıkçılık anlaşmasını hükümsüz kıldı. Kararda, hukuki kesinlik ve AB'nin uluslararası taahhütlerini yerine getirmesi amacıyla söz konusu anlaşmalar kapsamında alınan kararların bir süre daha uygulanabileceği belirtildi. Mahkeme, AB ile Fas arasında söz konusu anlaşmalar yapılırken Batı Sahra'da yaşayanlardan onay alınması gerektiğine karar verdi.

Uluslararası Para Fonu (IMF) 2021 Yılına Ait Yıllık Raporunu Yayımladı

IMF, Covid-19 salgını başlangıcından bu yana 86 ülkeye 110 milyar doların üzerinde finansal destek sağladı. Raporda, Covid-19 salgınının başlangıcından nisan sonuna kadar olan süreçte 86 ülkeye 110 milyar doların üzerinden kredinin onaylandığı ve bu tutarın bir rekor olduğu aktarıldı. Salgının ekonomik etkilerinin gelecek yıllarda da görülmeye devam edileceğine dikkat

çekilen raporda, krizin salgın öncesindeki mevcut kırılganlıkları şiddetlendirdiği aktarıldı. Raporda, IMF'nin 2021 mali yılında 10 milyar doları 31 düşük gelirli ülkeye üzere 54 ülkeye 98 milyar dolarlık finansal destek sağladığı kaydedildi.

Düşük Gelirli Ülkelerin Borçları 2020'de 860 Milyar Dolara Çıkacak

Dünyanın dört bir yanındaki hükümetler, COVID-19 pandemisine devasa mali, parasal ve finansal teşvik paketleriyle yanıt verdi. Bu önlemler sağlık acil durumunu ele almayı, pandeminin yoksullar ve savunmasızlar üzerindeki etkisini azaltmayı ve ülkeleri toparlanma

yoluna sokmayı amaçlarken, Dünya Bankası raporuna göre 2020'de dünyanın düşük gelirli ülkelerinin borç yükü %12 artarak rekor 860 milyar dolara yükseldi. Pandemi öncesinde bile, düşük ve orta gelirli birçok ülke, yavaşlayan ekonomik büyüme ve yüksek seviyelerde kamu ve dış borç ile savunmasız bir konumdaydı. Düşük ve orta gelirli ülkelerin dış borç stokları 2020'de %5,3 artarak 8,7 trilyon dolara yükseldi. Uluslararası Borç İstatistikleri 2022 raporuna göre, düşük ve orta gelirli ülkelerin riskleri değerlendirmelerine ve azaltmalarına ve sürdürülebilir borç seviyelerine ulaşmalarına yardımcı olmak için borç yönetimine yönelik kapsayıcı bir yaklaşıma ihtiyaç var.

Çin- Afrika Ekonomik ve Ticari İlişkileri Yıllık Raporu (2021)

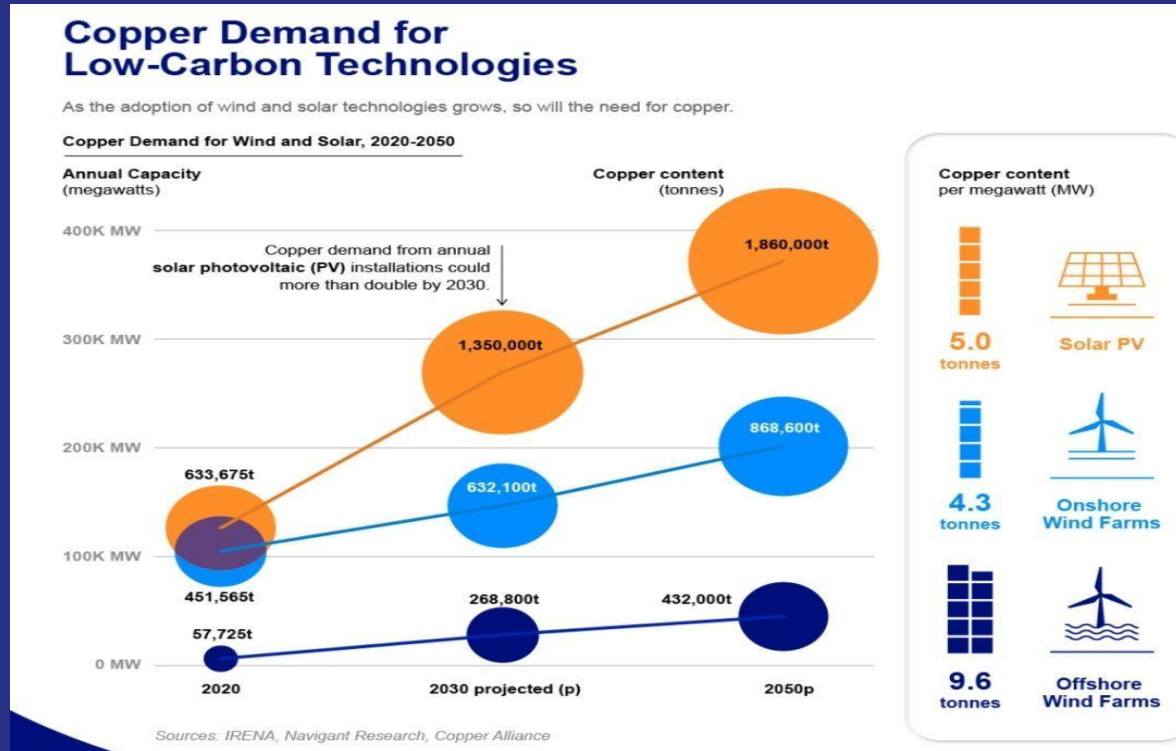

Rapor, Çin'in 2020 yılının sonuna kadar art arda 12 yıl Afrika'nın en büyük ticaret ortağı olarak kaldığını ortaya koydu. Yayımlanan rapora göre ikili ticaretin 187 milyar dolara ulaşmasıyla Çin, Afrika'nın en büyük ticaret ortağı statüsünü 2020 yılında da korudu. İkili

ticaret bu yıl güçlü bir büyüme kaydetti ve ticaret hacmi ilk yedi ayda geçen yıla göre yüzde 40,5 artarak 139,1 milyar dolara ulaştı. Çin Ticaret Bakanlığı'na göre bu veri, geçen yıla göre rekor düzeyde bulunuyor.

Bakırın Düşük Karbon Ekonomisiyle Yeniden Doğuşu

Yeşil enerji teknolojilerinde en çok aranan maden olan bakırın dünyada toplam talebinin 2030'a kadar 2 kat artarak 1.860.000 tona çıkması öngörülüyor.

Özbekistan'da İhracatçılara Nakliye Maliyetlerinin %50'Sine Kadar Geri Ödeme Yapılacak

4 Ekim tarihli Hükümet Kararına göre, ürünlerin ihracatında nakliye maliyetinin bir kısmının geri ödenmesi prosedürüne ilişkin Yönetmelik onaylandı. Buna göre, destekten faydalanmak için; ihracatçının Özbekistan'da kayıtlı olması, ürünlerin Özbekistan'da

üretmiş olması, ürünlerin Özbekistan'a komşu olmayan ülkelere ihraç edilmiş olması (Afganistan'a ihraç edilen ve yasalarca öngörülenler hariç), ürünlerin ihracat rejimine kaydedilmiş olması (5.000 dolara kadar olan ürünlerin posta yoluyla ihracatı hariç) ve ihracat sözleşmesinde ürünlerin teslimatına ilişkin nakliye masraflarının ihracatçıya yüklenmiş ve ödemelerin ihracatçı tarafından gerçekleştirilmiş olması gerekiyor. Ürünlerin ihracatındaki nakliye maliyetlerinin %50'ye kadarı geri ödeme kapsamında olacak.

İngiltere İle Körfez İş Birliği Konseyine Üye 6 Arap Ülkesi Serbest Ticaret Antlaşması Yapmak Amacıyla Müzakerelere Başladığını Duyurdu

Londra hükümeti Körfez İş birliği Konseyi'ne üye Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Bahreyn, Kuveyt ve Umman ile halihazırda güçlü olan ticari ilişkilerini daha da geliştirmek adına farklı uygulama ve kapsamlı bir mevzuat için çalışma yapacağını duyurdu. İngiltere Uluslararası

Ticaret Bakanı Anne-Marie Trevelyan söz konusu adımın ülkenin bölgedeki stratejik çıkarları açısından oldukça önemli olduğunu belirterek, GCC ülkeleriyle olan ticari ilişkilerimizi daha da liberal hale getirmek ve büyüyen İngiliz pazarıyla Körfez ülkeleri arasındaki bağları derinleştirmek istediklerini belirtti.

Çin'de Yeşil Kredi Büyüklüğü 2,16 Trilyon Dolara Ulaştı

Çin Merkez Bankası tarafından açıklanan verilere göre, ülkede yeşil finansman alanında çok hızlı bir gelişme yaşanıyor. Çin Merkez Bankası'na göre 2021'in ikinci çeyreğinin sonunda, Çin'in yerel ve yabancı para cinsinden yeşil kredi bakiyesi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 26,5 artarak 14 trilyon

yuana yani 2,16 trilyon dolara ulaştı. 2021 yılının ilk sekiz ayında ise ülkenin yeşil tahvil ihracı bir yıl öncesine göre yüzde 152 artarak 350 milyar yuani aşarak geçen yılın tamamının üstüne çıktı. Karbon nötr tahvilleri, bu dönemde 180 milyar yuani geçen Çin, yüksek kaliteli ve yeşil büyümeyi sürdürmek için, 2030 yılına kadar karbondioksit emisyonlarını en üst düzeye çıkarmak ve 2060 yılına kadar karbon nötrlüğü elde etmek için çaba göstereceğini açıklamıştı.

Küresel Ekonomide Pandemi Sonrası Toparlanma Senkronize Olmayabilir

Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF) tarafından hazırlanan raporda küresel ekonomide pandemi sonrası toparlanmanın senkronize olmasının beklenmediği belirtildi. IIF Türkiye'de bu yıl %9,0 gelecek yıl %4,4 büyüme öngördü. Değerlendirmede gelişen piyasaların büyük ülkelerdeki parasal teşviklerin geri çekilmesi ihtimaline karşı hassas olacaklarının altı çizildi. 2021 yılında %5,8, 2022 yılında ise %4,8 büyüme öngörüsünde bulunuldu. IIF, Çin'deki

büyümede daha fazla yavaşlamanın gelişen piyasaların geneline kayda değer etkiler yapabileceğini belirtti. Birçok gelişen ülkede büyümenin aktiviteden çok istatistik kökenli etkenlerden kaynaklandığını vurguladı. Raporda Çin hariç gelişen piyasalara bu yıl yabancı portföy girişinin 850 milyar dolar olmasının öngörüldüğü de ifade edildi.

sektor@tim.org.tr